

Nr 110.

Ankom till riksdagens kansli den 21 april 1937 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av vissa anslagsmedel för utredning rörande nya fartygstyper.

(1:a avd.)

I en den 13 mars 1937 dagtecknad proposition, nr 245, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att av de jämlikt 1927 års beslut angående flottans ersättningsbyggnad till marinförvaltningens förfogande från anslag till flottans ersättningsbyggnad ställda medel för ritnings- och förberedande konstruktionsarbeten för ett pansarskepp ett belopp av högst 20,000 kronor må tagas i anspråk för utredningsarbeten inom marinförvaltningen för den pågående typutredningens räkning.

Genom beslut den 11 september 1936 uppdrog Kungl. Maj:t åt t. f. chefen för marinen, viceamiralen C. L. de Champs, att med beaktande av vad därvid till statsrådsprotokollet anförts och i enlighet med de närmare anvisningar, som chefen för försvarsdepartementet under utredningens gång meddelade, verkställa utredning angående frågan om ersättning av de för närvarande i kustflottan ingående Sverige-skeppen ävensom angående de i övrigt för flottan lämpligaste fartygstyperna. Samtidigt bemyndigades utredningsmannen att från marinförvaltningen samt andra verk och myndigheter infordra de uppgifter och yttranden, som för utredningsarbetet erfordrades. Tillika förklarade Kungl. Maj:t, att erforderliga kostnader för ifrågavarande utredning skulle bestridas från fjärde huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 16 februari 1937 har *marinförvaltningen* anført, bland annat, följande.

Genom berörda bemyndigande för utredningsmannen att från marinförvaltningen infordra de uppgifter, som för utredningen erfordrades, hade marinförvaltningen fått sig ålagt ett betydande, allt mer och mer omfattande tekniskt utredningsarbete. De arbetskrafter, som stode till ämbetsverkets förfogande för ovannämnda utrednings- och övriga arbeten, vore redan under normala förhållanden knappt tilltagna och i vissa fall otillräckliga. Brist på arbetskrafter för utförandet av ovan angivna arbeten hade därför gjort sig under en längre tid gällande. Marinförvaltningen ansåge sig icke kunna pålägga den för detta arbetes utförande behövliga personalen (ordinarie, extra

ordinarie och extra personal) arbete å icke ordinarie arbetstid i sådan utsträckning som här vore fallet utan att ersättning härför tilldelades den.

Med den omfattning merberörda typutredning erhållit, kunde densamma ej längre bestridas av till ämbetsverkets förfogande stående medel, varför särskilda sådana måste härför anvisas. Då utredningens blivande omfattning ej vore känd, kunde något visst belopp för densammas fullföljande ej nu angivas, men, så vitt marinförvaltningen för närvarande kunde bedöma, torde 20,000 kronor härför tills vidare vara behövliga.

Marinförvaltningen hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte för typutredningen för marinförvaltningens räkning avse 20,000 kronor av anslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

Statskontoret har i utlåtande den 27 februari 1937 anfört, bland annat, att — på sätt marinförvaltningen tänkt sig — för förstärkande av ämbetsverkets avlöningsmedel taga i anspråk fjärde huvudtitelns kommittéanslag icke syntes böra komma ifråga. Ämbetsverket förmenade, att i det nu förevarande fallet sjöförsvarets anslag till extra utgifter snarare skulle kunna komma ifråga att anlitas än kommittéanslaget, därest hinder icke funnes möta i anledning av storleken av den ifrågasatta utgiften.

Sedan marinförvaltningen anbefallts att inkomma med yttrande i anledning av vad statskontoret i sitt utlåtande anfört angående bestridandet av kostnaderna för i ärendet avsett utredningsarbete, har *marinförvaltningen* i utlåtande i ärendet den 8 mars 1937 hemställt, att för ändamålet måtte få tagas i anspråk de medel, vilka jämlikt nådigt brev den 3 juni 1927 ställts till marinförvaltningens förfogande för utförande av ritnings- och förberedande konstruktionsarbeten för ett pansarskepp.

Departementschefen har för egen del anfört följande:

För typutredningens rätta fullföljande erfordras tvivelsutan införskaffande av mångahanda uppgifter av teknisk art. Till avsevärd del lära dessa uppgifter vara av sådan beskaffenhet, att deras lämnande kräver noggranna utredningar, vilka näppeligen kunna utföras annorstädes än inom marinförvaltningen med dess tillgång på sakkunnig och erfaren personal. Därav följer naturligen, att i den mån dessa utredningar bliva av mera omfattande proportioner, en arbetsbelastning uppstår för den tekniska personalen inom verket, som inverkar menligt på fullföljandet av övriga arbetsuppgifter. Enligt vad jag förvissat mig om avse de uppgifter och utredningar, som av utredningsmannen jämlikt förenämnda bemyndigande för typutredningen begärts hos marinförvaltningen, så stora och komplicerade arbetsområden, att det av marinförvaltningen anmälda behovet av särskilda medel för utredningarnas utförande framstår såsom fullt motiverat. Emot den därutinnan angivna kostnadssumman, 20,000 kronor, har jag heller intet att erinra.

Däremot finner jag mig, på av statskontoret anförda skäl, icke kunna tillstyrka, att medel för berörda ändamål anvisas å fjärde huvudtitelns kommittéanslag, vilket för övrigt för innevarande budgetår icke lämnar tillgång till en utgift av denna storleksordning. Av sistnämnda anledning kan icke heller sjöförsvarets anslag till extra utgifter ifrågakomma. Den ifrågavarande kostnaden lär icke vara av beskaffenhet att böra utgå från det utom huvudtitlarna upptagna anslaget till oförutsedda utgifter. Däremot torde, på sätt

marinförvaltningen i sitt yttrande den 8 mars 1937 anført, de medel, som redan ställts till marinförvaltningens förfogande för ett motsvarande ändamål, nämligen ritnings- och konstruktionsarbeten för ett pansarskepp, kunna tänkas i mån av tillgång tagas i anspråk för nu förevarande ändamål.

Beträffande sistberörda anslagsmedel vill jag erinra därom, att riksdagen genom 1927 års beslut angående flottans ersättningsbyggnad bestämde, att vissa nybyggnader av fartyg skulle äga rum under budgetåren 1927/1928—1932/1933 samt att under samma tid skulle utföras ritnings- och förberedande konstruktionsarbeten för ett pansarskepp. Kostnaderna för sistberörda arbete hade beräknats till 100,000 kronor. Enligt vad jag inhämtat, hava för ändamålet under en följd av budgetår från anslaget till flottans ersättningsbyggnad avsatts sammanlagt det i nämnda riksdagsbeslut avsedda beloppet, 100,000 kronor. Av denna summa återstå, enligt vad marinförvaltningen upplyst, för närvarande cirka 65,000 kronor. Från nämnda anslagsmedel lärer därför utan alltför stor olägenhet kunna bestridas det kostnadsbelopp, varom här är fråga, helst som det nu ifrågavarande ändamålet måste sägas vara snarlikt det, för vilket medlen avsetts. Till en sådan medelsdisposition lär emellertid riksdagens medgivande böra inhämtas.

Utskottet.

Mot Kungl. Maj:ts förslag har utskottet intet att erinra och får därför hemställa,

att riksdagen må medgiva, att av de jämlikt 1927 års beslut angående flottans ersättningsbyggnad till marinförvaltningens förfogande från anslag till flottans ersättningsbyggnad ställda medel för ritnings- och förberedande konstruktionsarbeten för ett pansarskepp ett belopp av högst 20,000 kronor må tagas i anspråk för utredningsarbeten inom marinförvaltningen för den pågående typutredningens räkning.

Stockholm den 20 april 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 104.
